

בס"ד

פניני הפרשה

וארא

עלון מס' 714

שנה ט"ו התשע"ד

יו"ל ע"י הקרן לזכויות הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' המיכת כרמלי 10/4 אזור ג' אשדוד. דוא"ל: pniney@shtaygen.co.il

תפלה ומחשבה

במכת ברד מודיע משה רבנו לפרעה "כצאתי את העיר אפרוש את כפי אל ה'". וכתב רש"י: אבל בתוך העיר לא התפלל, לפי שהיתה מלאה גילולים. שואל השפתי חכמים הרי במכת צפרדעים ומכת ערוב גם היתה העיר מלאה גילולים ומדוע שם לא אמר כצאתי את העיר? מבאר בספר "פנינים יקרים" שהיתה למצרים עבודה זרה שהיא הבהמות אשר נמצאות תמיד מחוץ לעיר כדי לרעות בשדות, אבל במכת ברד הרי נאמר "הירא את דבר ה' הגים את עבדיו ואת מקנהו אל הבתים", וכל מצרים היתה מלאה בהמות, לכן אמר כצאתי את העיר. השפעת ע"ז שנמצאת בתוך הבתים, יש לה כח להפריע לתפלה של משה רבנו, שהיה צריך לדבר עם הקב"ה, ויש צורך בשעת התפלה לזכות להשראת השכינה, ולהיות ראוי לעמוד בפני המלך. בתוך העיר, אפילו שיתפוס פינה, בכל זאת בשעת תפלתו שומע את הבהמות ואת העבודה זרה ומקום זה אינו ראוי להשראת שכינה, כמו שאסור להרהר בדברי תורה במבואות וברחובות שאינם נקיים. והנה במכת ערוב נאמר על פרעה "וישלח פרעה והנה לא מת ממקנה ישראל עד אחד ויכבד לב פרעה ולא שלח את העם". ומובא במדרש שאם היתה בהמה של מצרי וישראל היה לו תביעה עליה, גם היא לא מתה. אבל פרעה לא דקדק בזה, והוכיח שגם אצל מצרי לא מתה בהמה. פרעה שהיה שקוע בעבודה זרה, מספיק היה לו שבהמה אחת של ע"ז לא נפגעה, וזה חיזק את לבו. ללמדנו שהאדם נמצא היכן שמחשבתו נמצאת. משה רבנו נמצא עם ה' ופרעה עם בהמות. מסופר על רבי חיים שמואלביץ זצ"ל שהיה נוסע באניה עם קבוצה מתלמידיו. מפעם לפעם היו עולים על הסיפון ליהנות מהנוף המרהיב, ובפרט כאשר היו מגיעים ליד נמלים קרוב לחוף. אחד התלמידים שאל היכן נמצאים. היה שם רבי חיים שהיה משגן וחוזר על תלמודו באויר הצת. הסתובב אליו ואמר לו "אנו נמצאים בסוגיא פלונית". הוא היה שם. כל שאר העניינים והתוספות, הם רק תפאורה, אבל רבי חיים היה נמצא בתוך הסוגיא.

ראשון בקודש

הראשון שקידש את החודש

לפי השבון חכמים במקראות ובמדרשים, אדם הראשון נברא ביום ששי א' בתשרי, ובו ביום קידש את החודש בשעה התשיעית, שכן בשעה התשיעית נצטווה, ואז קידש את החודש (תוס' רא"ש ר"ה ח). ועיין בספר יערות דבש (ה"א דרוש טו). (ספר השיאים והנפלאות).

עצה טובה

כאשר אדם חש קנאה מחברו שיש לו איזה דבר שחסר לו, ישב ויכתוב את הדברים החיוביים שיש בו ובחייו, וכך ימקד את המבט במה שיש לו ולא במה שחסר לו. כל עוד אין מקדישים לדברים החיוביים מחשבה, הם נראים מובנים מאלהם, אך כאשר מתמקדים בהם, משננים אותם וכותבים אותם, מכירים בשפע שיש לנו, שמחים בחלקנו ולא מקנאים באחרים. (שמעתין)

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"כל כוחו של רועי ישראל, והראשון בכלם הוא משה רבנו ע"ה, רק בפייהם. במצרים לא נלחם משה עם פרעה לא בחרב ולא בחנית רק בתפלתו להביא המכות ולהסיר אותם, וכן בקריעת ים סוף... וכן במלחמת עמלק... ובמלחמת סיחון ועוג... וכן בכל דור ודור כשהיו ישראל עושים מלחמה, אפילו שהיו נלחמים במלחמה טבעית, בכל זאת הקדימו תפלה לצרה, והיו מצליחים" ("הילולא דמשה" דרוש ז).

ס

י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

זרות

להשאילם לאחרים?

לשים אותם בבית, או שאני חייב לשים נסכת או ספרייה מרכזית וכדומה? [מדמי מעשר בלי נדר].

לכתי בדעתי ואני רוצה להשתמש בהם ויהיו שלך.

מכספי הפרטי, האם נחשב שהוא נקנה

האם צריך לכתוב על הספר שחלק ממנו

מכספי מעשר?

לולא

הספר

חלקים

ש רבי מצליח מאזוז זצ"ל

7654216@gmail.com

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי יצחק בן רחל זצ"ל
לע"נ אברהם בן סימן טוב ז"ל
לע"נ ג'זיאן בת דיאמנטה ע"ה
לרפואת ישראל בן אסתר ה"ן
לרפואת כלאב בן שולמית ה"ן

במצוותיך

פרקי השקפה, הליכות חיים ואבני דרך בענייני מצוות, ממשנתו של הגאון המופלא רבי משה הלוי זצוק"ל

הכרת הטוב ל...דומם

ידך במשך על הנקרת על הארים ועל האגמים והעל את הצפרדעים על ארץ מצרים. ושוב יש לתהות מדוע אהרן הוא שיטה ידו, ולא משה עצמו?

משיב על כך רש"י (שמות ז, יט): "לפי שהגן היאור על משה כשנשלך לתוכו, לפיכך לא לקה על ידו, לא בדם ולא בצפרדעים, ולקה על ידי אהרן". גם בהמשך במכת כנים שב רש"י ומבטא את אותו מסר, על מה שנאמר (שמות ח, יב): "ויאמר ה' אל משה אמר אל אהרן נטה את משך וקה את עפר הארץ והיה לבנים". שוב, משה אומר לאהרן, ושוב מאותה סיבה: "לא היה העפר כדאי ללקות על ידי משה, לפי שהגן עליו כשהרג את המצרי ויטמנהו בחול, ולקה על ידי אהרן."

פעמים רבות חז"ל נתנו דעתם למחויבות האדם להכיר בטובה. חובת הכרת הטוב כה גדולה עד שחז"ל לימדונו שעל האדם להכיר טובה לא רק כלפי חברו - עמיתו שהוא בן אנוש ובעל תודעה והבנה, אלא חובה עליו להכיר טובה אפילו כלפי דומם.

על הוראת הקב"ה למשה (שמות ז, יט): "ויאמר ה' אל משה אמר אל אהרן קח משך ונטה על מימי מצרים על נהרותם על יאריהם ועל אגמיהם וגו' והיו דם", תהו חז"ל: מה ראה הבורא לומר למשה שיאמר לאהרן, וכי לא יכול היה משה לעשות זאת בעצמו? ומה גם ש"מצוה בו יותר מבשלוחו"? והוא הדין במכת צפרדע (שמות ח, א) בה אמר ה' אל משה: "אמר אל אהרן נטה את

המשך מעמ' הקודם

מר אהרן און ז"ל, ובין היתר סופר סיפורה היחודי של אבן צור זו אשר עמדה מול פורעים רשעים בגאון, אך בכואה ארצה שברה והוצרכו להדיקה... נענה השר בתגובה: "וכי לא כך נאמר: מהרסייך ומחריבייך ממך יצאו. האויבים מסביב לא יוכלו לשבור אותנו בס"ד, אבל ח"ו מהרסייך ומחריבייך ממך יצאו."

ובכן, נשוב לדרמה שהתחוללה בישיבה. שעה שהפורעים כילו את זעמם באבן השיש, בחורי הישיבה התבצרו בבנין הישיבה, מפוחדים ודרוכים לקראת הבאות. הם ניסו לעשות מה שניתן על מנת לעכב את פריצת ההמון הזועם להיכלה של הישיבה. סגרו את שני השערים שהיו שער לפנים משער, וחסמו את הכניסה בשלחנות ומטות.

הפורעים שראו כי לא עלה זממם בידם, ולא הצליחו לנתץ את האבן, בקשו להשביע את תאוות הרצח, ופרצו את השער החיצוני, בדרכם לקומת הישיבה.

באותה שעה, הבינו התלמידים כי כלתה עליהם הרעה, ואין כוחם עתה אלא בפיהם. הרב ברכיה

דיעי הי"ו אחד מתלמידי הישיבה באותו זמן (כיום גר בג'רבא), משחזר את אותם רגעי אימה, ומספר שכאשר נפרץ השער החיצוני, וכבר היה חשש שיפרצו גם את השער הפנימי, התכנסו כל התלמידים בהיכל בית המדרש, נעמדו מול ארון הקדש ופתחו בתפלה וזעקה לרבון העולמים שיציל את נפשם מיד שונאיהם.

מתוך זעקות התפלה עלתה נאקתו של אחד התלמידים, נער צעיר ורך אשר התחנן בדמעות: "רבנונו של עולם! בן יחיד אני לאבי ובאתי עד לכאן ללמוד תורה. אם יהרגוני, לא יהיה המשך להורי! אנא ה'!". והנה, באותו רגע ממש התחולל הנס המפתיע. בבת אחת, עזבו הפורעים את המקום והסתלקו להם, כשבחורי הישיבה ורבנונו נושמים סוף סוף לרווחה.

אף אחד לא הבין מדוע נטשו כך את המקום, אחרי שעלה בידם לחדור לתוך הישיבה. למחרת, התברר הדבר, כאשר שכן ערבי סיפר כי פנה אליהם וגער בהם "מה אתם עושים כאן? בעבר היה כאן מוסד יהודי, כעת זה בית של ערבים...". שמעו והסתלקו. "לשום לכם שארית בארץ, ולהחיות לכם, לפליטה גדולה."

ת

דרך המלכים שהולכים על הנהרות לטייל ושם תוכל לדבר עמו. ע"כ. והנה תמצא הרב צבי כהן הי"ו).

בריה הן

טות ולא נכנעה.

ז, פתח רבי מצליח את פיו וסיפר בקול נרגש המעשה הנזכר במסכת יומא (ל"ח ע"א): ר הלך נקנור להביא דלתות מאלכסנדריה מצרים (לביית המקדש), בחזרתו עמד עליו של ים לטבעו (=להטביעו). נטלו אחת והטילו לים, ועדיין לא נח הים מזעפו. ו להטיל את חברתה, עמד הוא וחבקה ואמר, הטילוני עמה. מיד נח הים מזעפו, והיה ער על חברתה. כיון שהגיעו לנמלה של עכו, ה מבצבצת ויוצאת מתחת לדופני הספינה... ו, כל השערים שהיו במקדש נשתנו לשל חוץ משערי נקנור, מפני שנעשו בו נסים.

נ בניי היקרים", סיים רבנו דבריו, "כיון שו נסים באבן הזאת, בישיבה שנפתח בארץ אל אם יגזור ה' בחיים, נקבע את האבן ת!".

בניו של רבנו לא שכחו את צוואתו, ייתם לארץ אחרי רציחתו, העלו יחד עם טליהם את אבן השיש. אלפי קילומטרים ה אבן זו בנסיעה דרך הים, והגיעה מותה לארץ ישראל. אך למרבה האבסורד, נ כאן בארץ היא נשברה... אחרי תיקון זקה, היא נקבעה, כרצונו הטהור של רבנו, מה רביעית בישיבה בבני ברק, כשמסגרת ירת סביב לה, ומתחתיה במסגרת נפרדת ה הסיפור הנזכר - מזכרת ניצחון הרוח את מר וסמל למציאות החיה של "והיא שעמדה ותינו ולנו, שבכל דור ודור עומדים עלינו תינו והקב"ה מצילנו מידם".

ביקר בבנין הישיבה שר החקלאות לשעבר [המשך בעמ' הבא]